

enige om, at det er noget meget betydeligt, det her drejer sig om for baade Folk og Land. Og det er en meget gammel Sag. Ogsaa af den Grund kunde der være Anledning til at faa en Afslutning paa den.

Lige fra 1864 har der været Tale om en Ordning af vort Forsvar. Den Gang var det ikke nogen Partisag, da syntes den at være, hvad den burde og skulde være, en Folkesag. Venstre har heller ikke sat sig imod, at vi fik vort Forsvarsvæsen bragt i en forsvarlig Orden. Det er gentagne Gange under denne Behandling oplyst, og vi vide alle, at det er rigtigt, at der paa Venstres Program af 1872 indsattes en Bestemmelse om, at vort Forsvarsvæsen skulde ordnes paa en efter Landets Forhold passende Maade. Og lidt senere, i 1876, foreslog Venstre med daværende Folketingsmand C. Berg som Ordfører et temmelig stort Beløb, 30 Mill. Kr., stillet til Raadighed til Forsvarsvæsenets Ordning. Vi kunne vel nok være enige om, at for 30 Mill. Kr. kunde man i 1876 have gjort mere, end der nu kan gøres for det Beløb, der i de Love, som nu foreligge til Behandling, foreslaas. Men det Tilbud blev ikke modtaget. I Stedet kom vi ind i en Periode, som var alt andet end lystelig, og som, det har den sidste ærede Taler Ret i, ikke bidrog til at fremme Forsvarssagen, snarere gjorde den Skade, idet der i hele den lange Periode fra 1876 til 1894 gennemførtes en hel Række Foranstaltninger ad provisorisk Vej, hvad der satte ondt Blod. Det er vel ogsaa derfor, vi staa saadan i det, som vi staa. Jeg er tilbøjelig til at mene, at hvad der i ikke ringe Grad har bidraget til at vække Misstemning mod Fæstningen om København, er dette, at der i den Periode, jeg nævned, ad provisorisk Vej næsten er gennemført en saadan Fæstning. Naar man gør en Sag som denne, der skulde være en Folkesag, til en Partisag, skader man netop det Formaal, man har tænkt at gavne.

Efter 1894 blev der atter Tale om, at det kunde være heldigt at faa Forsvarssagen ordnet, og at nu maatte der gøres noget for vort Forsvar. I de første Aaringer derefter var man mere eller mindre enige om, at det burde være en Folkesag, ikke en Partisag. Fra de forskellige Sider, hvor man ønskede, at der skulde gøres noget, mødtes man da i den Betragtning, at da det var en saa stor og betydelig Sag, og den var vanrøgtet, som den var, turde det være et Spørgsmaal, om det ikke

var heldigst, at den blev henvist til Overvejelse i en Kommission. Det skete ogsaa. I 1902 fik vi nedsat en Forsvarskommission, og den blev nedsat med Tilslutning fra alle Sider og med den Motivering, at nu skulde man have Frihed til at forlade alle de gamle Synspunkter, man havde haft. Kommissionen kunde arbejde frit, som den fandt det formaalstjenligt, og naar den havde afgivet sin Betænkning, stod alle frit og kunde tage Standpunkt til Sagen, efter som man fandt det forsvarligt for vort Land og stemmende med sin Overbevisning.

Nu er endelig Forsvarskommissionen bleven færdig med sit Arbejde, og den har fremsat ikke et enkelt Forslag, men i alt Fald to, som gaa noget i forskellig Retning, det ene noget videre end det andet. Det er kun naturligt, at, efter hvad der er passeret fra 1894 til nu, burde vi ikke lade denne Sag gaa ud i en uvis Fremtid igen. Det er udtalt af den forhenværende Konseilspræsident, det nuværende ærede Medlem fra Ringkøbing, gentagne Gange i i den Tid, han var Forsvarsminister, at det var en vigtig Sag, som ingen Regering kommer udenom, og disse Udtalelser, som ogsaa ere fremkomne fra anden Side, ere efter min Erfaring om den Ting trængte saa meget ind i det danske Folk, at man mere og mere er kommen til Forstaaelse af, at det gælder om saa snart som muligt at faa dette Forsvar bragt i en Orden, som Folk og Land kunne være tjente med.

Om det Forslag, som den nuværende Regering har udarbejdet og fremsat for os for nogle Dage siden, er det fra mange Sider, ogsaa af flere af mine Meningsfæller, sagt, at det var dem en stor Overraskelse. For mig var det i og for sig ogsaa en Overraskelse, men ikke særlig ubehagelig, idet jeg nemlig, efter at jeg har læst Forsvarskommissionens Betænkning, stadig har syntes, at der manglede noget i Kommissionens Flertals Forslag. Jeg har ikke været Medlem af Forsvarskommissionen og er kun Lægmand, derfor har jeg maaske ikke den Forstaaelse deraf, som jeg burde have, men som dansk Mand, der holder meget af mit Fædreland, har jeg tænkt meget over den Sag. Jeg ser imidlertid ikke rettere end, at naar man har gjort København til en stærk Søfæstning, er det en Mangel, at man ikke har foreslaaet noget til Værn for denne By fra Landsiden. Der er talt om, at Søbefæstningen skal kunne afværge et Bombardement af Byen, men jeg kan ikke indse, hvorfor en Fjende skulde finde sig foranlediget til at bombardere København